క॥ శ్రీమన్మ వరే మహిం మనీ
నామస్మరణమునఁ గల్గిన నన్నుం దయతో
భూమిఁ (జ) సిద్ధిఁ గఁ బ్రోవుము.
నా మదిలోని విబుధ సూర్యనారాయణుఁడా.

తే॥ ఇల శుక్ల యజుర్వేదము
గల కాత్యాయన సూత్ర కాశ్యప గోత్రుం
డెలగంటి వెంకయ ప్రభు
మలయము ఖ్యాని పెద్దఘనుఁడ గుణాంత కుఁ౦దర.
గణపతి నారాయణ నామధేయుని భక్తి గాంచి బయిట నవరతము భూ।
గణికులనుదలంచి వారికి।
రమా తోడు తంబి నగణిత రూపముగ రేఖ।
దారుణి లోపల శ్రీమం॥
నారాయణ మూర్తి వరము నాకుండు గనా।
పేరు నుఁగతి యు వెలయుఁగ।
పారమ్యతఁ బెం నగణిత నర వెపరి తను॥...
ఘనుండ విరాచార్యులు।

తనమహిమను వెలయించె శైవశివిధి।

గణితాలను పద్ధతులు ధరిత్రి రిత్రిని।

ముఖ్యమైయు పాటిదికారములు లంబమొదలనియును॥

గుణాకారము భాగము గగ్రలు।

గణితంబులలో నభిజ్ఞ స్వగణితము తెప్పత్తురీ।

గుణియించెదనని పెట్టానని।

గణితజ్ఞులాపేతవిని యులగని యుత్ వేదశా॥

శివిధ గణితంబులతాలలో।

విశదంబుగ [illegible] గణిత వివరము తెల్లి శిలను వెలయగవారవి।

శిల్పారము గరించిత్తు జనములు మెచ్చ॥ ౨॥

పదివిధాల గణితపద్ధతులు తెలిపి।

గణిత మొదటి రీతి గురుతు పద్ధతి గ।

[illegible] గారము తెరచింత్తు ధరమతిని॥

3॥ ధరణిని తెలిపిన।

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

మరి వర్గ వర్గ మూలము తెలిగింత్రు ప్రధానముగు గుణియించిన దరికిని ॥౧౫॥

ఘనమును ఘనమూలంబ్బును।

నా నరంగ సంకలితము లల్లుత సంకలితంబు తే విను భిన్న గణిత పద్ధతి।

ము నమ పెద్దల గణితమార్గము వరుసయింత్రును ॥౧౧॥

ధరంగ లుగణితంబ్బులలాం గురు తెరంగ విభిన్న గణిత గుణితము తెల్లన్

బరు బొగుణి తప్పంగం జెసెద।

కరణి రీతతి కెపుటవస్య కరష్ట వెలయును ॥౧౨॥

ఖండములతోడి పెరసును భిన్నంబ్బులతోడి తెలి పెంబ్బవలబ్బు

బ్బుంన్నంత్రయు పొంపడగను।

యున్న గనాక్రమము తెలియ నెరిగింత్రు ఘలను ॥౧౩॥

భిన్నములన్నటూకటూకే।

చెంన్నంగ గుణియుంబ్బు తెన్న తెస జభిన్నములు పెట్టువరుసలు।

ము నరిగిన భిన్న గణితములు సుల భంబ్బును ॥౧౪॥

తన్న తన్నల నొంప్పతెన్న వెరాశాను।

భిన్నములును తెన్నంబెంబ్బు రని।

అవియు భిన్నములగు నా భిన్న పంక్తులు।

వేరునవెరింగి నిలుపవలయునెప్పుడును ॥౧౫॥

తెన్న పొంతికె విసల ~~[illegible]~~ ముక్కాని పి రియుంగు ఖులు [illegible].

మరయు విప్ర।

పొందబడాం కె నివియు తుదనుండి నాల్గైశకొత్తి టగు గురువరుసనిలుపుడ్డు ॥౧౫॥

పాత్రికె పిరియు లఘురువగు।

పాత్రికె కొనులను జెంప్పపొందగు పిరియుటే పాత్రికె విసల కొనుటు।

పాత్రికె పాత్రికె లవిసపం క్తెన బరంగు ను ॥౧౭॥

పాత్రికె గురువుల నంకగు।

పాత్రికె యుంకెలను జెంప్పపటు శేషలగుః పాత్రికె శేషలరి ష్టగు

మెత్తళవాం తెంప్డ తెప్పికి ముపవివప్పను ॥౧౮॥

పొందరివిసవిసము యు చెంప్పనారాని।

పిరియులనంగ వెలశే జెంప్పుగలిగి।

విసములు సుకొన్న బెడశిగా జెంప్పన।

గురువుల వరిగ రాతవరులు నవియు ॥౧౯॥

విసములు పిరియుల నంగేగు।

విసయున్నము గురువ్వ పెంప్పవిను శేషలగు దివిసా శలజెంప్పన

ఆసంఖ్యలు శేష్ఠలనిరి ఆదిమగశిసు యు ॥౨౦॥

కావికొన్నం జెంపగా యుంశకొకాని।

పిరియు చేతం జెంప్పనెరను విష్ణు

అక్కమువాం నం గురువుల మరగాం జెంప్పన

వచ్చు ప్రాప్తి సంఖ్య వొక్కగాను ॥ 1 ॥
పిరియలు పిరియల చెంబ్బున।
పెరసూపత్తులగు సంఖ్య విభిన్నములం।
ద్విరింగి గుణింపుచు సంజ్ఞలు।
మొవరుస నుచెహాసుం జెప్పవతెసంవిటికెని ॥ 2 ॥

వేరైన భిన్నగణితము।
వెరువేరువిధములెల్ల భిన్నగణితా
లాదులగు గుణ భిన్న త్రిరంత్ర యువివరముగను।
తెలిపెద వినుము ॥ 3 ॥

గుణాకారపద్ధతి ॥

॥సీ॥ ఒక్కగా నాకే ప్రతి భుజించి గుణాప్రాప్తి దిగువం గవాటు సంఖ్యగనాన్ని
సంఖ్యలవిధిగొత్తగా బిన్నల క్రింద్ర యుంబ్బ భిన్నములు ఉన్నటువంటి తెబ్బ।
అర్ధంబ్బగాదిని అవనవి గుణియుంబ్బ తెబ్బ పాతికె లాది విప్రతుదిగ।
మొసం జెప్పి చెంప్పినా సంఖ్యలాలెక్కబ్బ మూటి కెజ్జి భిన్నములు యనుచుచెప్పె।
వలదునాల్గింటిటికా కుటి వరుసగా వే।
వలయు నిరిటి గుణియుంప్పవే బ్బు ఫలము।
భిన్న గుణాకారమిది జనప్రీతిగాను।
ప్రథివిగణించ్చ ...లు గంట్టి పెద్దఘు ముద్దు ॥ 4 ॥

ధిరుండ్వైరిబియుంచెద।

కూవిమిలో ఖండ్లగాతగు కాక్షారము నానెరుపునక్షత్రగారితము

తిరునకర్ణాటకాంధ్రదేశకులోపము ॥—౨౪॥

ఉదాహరణ ॥

అరుబదిపాతికెనిడుపున।

యిరుబదినరపెడలుపములు యూచెనికడతి।

(గురుతెరింగి ఖండ్లగాతగు కాక్షారము నానెరుపునక్షత్రగారితము)

( ) తిరునక ౪ — । — । — । —

గురుతెరింగిఖండ్లగాతపుతెరువున।

గుణియుంపు షలష్ము తెలుపదుండ్లను ॥—౬॥

చెనినిడుపు ౬౦ వెడల్పు ౨౦

కులఖ్యాంశంబులు ౨—౩ ఇత్రి చావ్విసము ముప్పాతికె।

ముప్పసముననిడుపుపదియు ముప్పాతికెయు।

నెప్పలబరికెవెడల్పును యిప్పుడ మగు చెనికులప్పుతెల్లంబరంగునిజ ॥౭॥

చెనినిడుపుగడలు — ౪ గ్రవెడలుపు ౧౦ కులఖ్యతంబులు

౨౧ ౨ ౩ పి యిరుబదిగడలుం బ్బాతికె।

పరకయుముక్కాలునినిడుపుపదియుంబ్బొరయు।

ముగ్గయుకాని వెడల్పును యరవుగనిష్టవిలుంప్పనెన్నిగాకెప్పుము॥

నిడుప్పా—౯ 12 వ పెదలు ప్రగం ౫౭ కిలక్షం తుంటుల్లు ౧౧౭౨ ౧౦ ౦౫
- ఈ ౩ కేంద్ర రసనరగజములు లపేటరం బరకేయుటకానినిడావిలక్షశరా
జు తగిలీపపాతికేంబరకా।
నరవిసముగడపెడల్లు నేండ్లకు కుంట్లులు॥
చెను నిడుప్రగడలు ౼౬౬౼౧.౭।
పెదు లుప్రగడలుం ౭౩౫౪।
కులక్షకుంటలు ౬౫౯౧౪౯౦౦౦ ప్ర ౩ ౧ ౭ ౧ నిడుపె మాంట్లెలొకకు
గడలరుబడినాళ్ళుపాతికేయుము ష్ఠియూపెదల్లు ప్రగడలిప్పనికి
పడిగాను తొయుంట్లు బట్టు వలయు గుంట్లులు॥
నిడు ప్రు ౫ ౫౧ పెదలు ప్ర ౬౪
పిరికుల క్షం కుంట్లులు ౫౪౦౮ ని ౩౧ – ఇంకనూ ౭ టి పెయారుము।
యుం న్నీ గము ఘ్నరియుతో డివిని డు ప్రపెదల్లు కట్టుప్పంగ
ముపావతికేపరకునరవిసుబ్బ్లు పిరియు కేయ్యుడు కుంట్లులు॥
నిడు ప్ర ౫౬ పి ౦ ౩ పెదలు ప్ర ౭౧- యుందు కులక్షకుంట్లు
లు ౩౩ ప్ర ౩ ౧ ౩ ౧ ౩ ౧ ౦ రసయు షుగతి ... బరకేయుటకు
కాని నిడుపు పదుపెనిమిది యుం।
న్నిర బరకకానిపెదలు ప్ర।
యురవగు న్నిబి కుంట్లు తొంన్ని ౯ ౦ త్రీ ...

విడుప్పు [illegible] త్రి [illegible] వెడలుప్పు [illegible]
కిలబ్ధకుంటలు [illegible] పింగళ రామచంద్రగతేయ
రసభాగా వసులపై పాతికేయు సుంబరక వరలగ విడుప్పు.
లబ్ధగిరులమీంద [illegible] ను మరుకొని వెడలుబంధుగద్యము.
విస్తరింపుము॥
విడుప్పు [illegible]
౨ వెడలుప్పు [illegible] కిలబ్ధకుంటలు [illegible]
౧ మరింవిప్పుడ్తు [illegible] గుణాకము [illegible] కిల
బ్ధము కుంటలు [illegible]
మరవిప్పుడ్తు [illegible] గుణాకము [illegible] లబ్ధ
కుంటలు॥
[illegible] గుణాకము [illegible] కిలబ్ధకుంటలు
[illegible]
3 మరింవిప్పుడ్తు [illegible] గుణాకము [illegible] కి
కుంట్లు [illegible] మరింవిప్పుడ్తు [illegible]
[illegible] గుణాకము [illegible] లబ్ధకుంటలు [illegible]
[illegible] మరింవిప్పుడ్తు [illegible]
గుణాకము [illegible] లబ్ధకుంటలు యున్ని [illegible]

౦ ఇది సూర్యనారాయణవరప్రసాదసకలగణితజ్ఞులు
గంటిపెద్దయామాత్యపుత్ర పెద్దన నామధేయప్రణీతంబైన
పాటీగణితాదికారంబులుంగల భిన్నగణితంబునందు ప్రథమగుణ
కారం సమాప్తః ॥
శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ భిన్నగణితంబులోపల।
నన్నదగు భాగహారవిధుల మిగణింపంబెన్నంగ తెలియంగఁ జెప్పెద
సన్నుందరు బాగడి సూర్యనారాయణు దండా ॥
భావింపుము భిన్నభాగహారమునకు మొదల వ్యస్తను హారమును సమముగ్
ఆవ్యస్తము పైభిన్నలబ్ధము తెలియుంబు తెప్పెద నెప్పుడు తోడ।
అమరంగా తెలియుంబు అపవర్తితిపో భాగించునది భిన్నపంక్తి తాంగా
భిన్నాంశులు వరుస తారే పెట్టి త్రైరాశి సంఖ్య తెల్పినపెద్దన సరవిందవిని।
నిన్నరీతి భిన్నభాగహారలబ్ధంబు తెప్పడు ధీమతికి గణకులకు
నెన్న సంతోషకరము గాను।

పృథ్వీగణింపే యులు గంటి పెద్దన్ను మూర్తి ॥
॥ ఇతర మాదిదినమున్ భ్రతితో గర్భించు।
మొదట ఆపాళ తెల్పు మొదము తోడ।
పంచువిధము భిన్నభాగహారము రీతి
విధులఁ జేసినాండ తెలుపఁ కాను రండు ॥

ఉదాహరణము

అభ్యాసము

౩॥ ~~అయిదు~~ అయిదుంబాతికెపరకయుముకొని ధనము పాళ్ళను ఆయు
నేరయునుపరకయుపాతికె సరిగా ధనమెంతవచ్చునన్ను గూర్చి చెప్పె॥
వెళ్ళొద్దు ౬౩౹ ౨౫ భాగహారము ౬౹౩ లబ్ధం ధనము ౯౹ ౨ ఉత్తరం
ము బాకాము ఎప్పె।
పరకానరవిసధనముపాళ్ళను చెప్పి ధరణినిమిద్దె బాతికెకను।
పరువడితో నెంత్తువచ్చు పాతికె ధనము ~~ను~~॥
వాళ్ళొద్దు ౩౨౨ పన్నెండు భాగహారము ౮౹
లబ్ధం ధనము ౬౪౹౭ మీదు నూటిమీద యుకుబడినాళ్ళను।
వర్తనమున ధనము వచ్చియున్నది।
అయిదునరయుంబరకెనరవిస పాతికె సంఖ్య పెట్టినాక పాతికెంత్తు॥
వాళ్ళొద్దు ౪ హారము ౩౹౨౹ లబ్ధం ధనము ౧ - ౦ బకపాలి గతిను
పొందు తికె।
నరయుంగవిసంఖ్యకాని యూజనితధనపెతొడిరింగి బడ[illegible]బా
తికెం బరకయు పారకునుయుం త్త పాతికె ధనము ను॥
వాళ్ళొద్దు ౪ - ౨౫ - భాగహారము ౧ - ౭ లబ్ధధనము ౨ ౮ ౨
~~[illegible]~~ మిడిమిడి యుంనెరపరకయును ధనము
వాళ్ళు ప్పుగు పాళ్ళ సంవన్న గతొం ముదినరకను।

మొంచగనాకపాలిధనము ఇంతనవ వలయును॥
వాస్తీద్ధ — ౨౪౮ — ౭ హారముగాలబ్ధము ౨౨౫౧ ధనమునువ
యు నింమూఉరుసుబదిము వ్యాసమైనరూపాయి గుపాళ్లోనైనయిది
ప్ర తికెపరకె కుకనివప్పుడు పాలికెంత్రిగణితజ్ఞనిధి॥
వాస్తద్ధ — ౧౧౦ వి ౩ హారము ౮౧
౭ లబ్ధధనము ౧౪౪౧ ఖరని రిశిలాక్షు లష్టైరవిరిచిగము ప్పాతికయుపు
విసయుద్ధనమ్ముర్ధరతాంపుదిసరంబరకయు [illegible] రిపాళ్లను
బాలుబంద్ధుకాబనెంత్తియుగునుగు॥
౨౭౭౬౫ — హారముగా౧ ౭ లబ్ధధనము — ౨ ౮౮ గము నా
టముటాం టిమూనట॥
పం నుగము వ్యోధనము పాళంద్దులకు గవదిండ్లును బూతికకును
నెంక్షగనాకపాలి విత్తమెంతనవలయును॥
వాస్తద్ధ ౨౦౨ వి ౩ హారము ౧ — ౨
లబ్ధధనము — ౪౫౦ ఇది శ్రీసూర్యనారాయణావరప్రసాద
సకలగణితజ్ఞయులు గంటికొండయామాత్యప్రణీ
త నామధేయప్రణీతంబైన అష్టవిధిరాశంబులుంగల భిన్న
గణితంబునందు ద్వితీయభాగ హారము సమాప్తం॥
శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శుభమస్తు॥

వగర్పు.

నిమ్ము మది దలంచి పెద్దలు।
సంస్కృతిగా జేయుగ శక్తసామర్థ్య మునర్ జెంప్ప కృతిలో తెలియుం జేసెదే।
దం స్వం ద్వరు మొప్ప సూంర్య నా తాయు తాలుండా॥

వగర్పు పద్ధతి.

జింనాలతో వ్యాద్యుష్ట పెట్టుకొనగు కృతికెంని తెన్నులుగలవం
న్ని పై జింన్నింబ్బులుం నంద్దుకినుమటి నిలయుమయుర్
గా కింద్ధ నిలువం జేసి।
వగర్పు గానుచుండ్ర వతనా స్పుగాంబూర్వ పద్ధతిలప్పమెపర్
దిన్నదాం కే జింన పంజిట్టె వెరింగి పెట్టుచు సంజ్ఞలు।
తెక్కజేయ్ప్యు విధము లిన్న దావిశి।
చెతివా తప్పులను తెన్నచ దరకునువా।
ఖి దగుర్పుల బ్దం బ్బు తెం వనాప్పు గశిత్వమురి గినసరసులు
స్ఫూర్తి తిశయిష్య స్పృథ్థివి గప్పించవయులు గంష్టి పెద్ద ఘునుండు॥
మెరాదలెంత్తైనను వాకపటికి।
వాదవాదులాం జంబ్బుయంత్తె భోద్యాగ కినడి।
స్థి జింన్న వగర్పు విధి వునన।
వదలకగు శిలుం స్వరాశి వచ్చు ధరిత్రిని॥

ఉ: దా: హ: ర: ణ॥

పదియారునను ముప్పాతికెపది పొడుమన్నాదనాలుపాతికెంబరు

కొపడుసెనిమిదివరంబరకయు।

పొదలనుగుత్తికైన వద్దు నయాడు ఫలిత్రవి॥

వాద్దు ౧ ౬ ౧ లబ్ధము [illegible] లబ్ధం [illegible] వాద్దు

డు [illegible]।

లబ్ధము [illegible] మరివాద్దు [illegible] లబ్ధ

వాద్దు ౧ ౬ ౧ లబ్ధము [illegible] వాద్దు ౧ ౭।

౭ లబ్ధం [illegible] వాద్దు [illegible] లబ్ధం [illegible]।

ఋరువయునెనిమిదిన్నబాతికె

పరకయు వయుకొని వాద్దుపరిశింప్పగా అయుబడినాల్గునరయు

నంబరకయునాకకాని వాద్దు ప్రత్యేకంబయ్యును॥

వాద్దు [illegible] లబ్ధం [illegible] వాద్దు [illegible]।

లబ్ధము [illegible] మరివాద్దు [illegible] లబ్ధ [illegible]

[illegible]

౩.౧ - శరగతిరామవ్వయు శక్తి॥

కరరామపపొడ్డిపంక్తక ముపై ఖిం వ్యాలు అయుగ పాతికెవ తెలియు

రత్నగవిసము లుమూ తిశికంతవపలయు నుం॥

వాద్దు ౨౪౭ ౬- ౨౪ ౩౩ లబ్ధం ౧౬౨౦ ౭౯ ౭౮ ౧౮౨౪

౭౦౯ ౭-౭౮-౭౯- మునుసూర్యహితైనవిమిదిపంనుగపా

తికెఖరెండు పరకయునానిం।

ఖండనకృతివాద్దులబ్ధము।

కన్యాంత్రేగుణకం చ్యుతస్పునాస్పుధరిత్రిని॥

వాద్దు ౨౬౭-౧౮౯ లబ్ధం ౧౭౮౮౭౯ ౭౮-౮-౭ తికెలు పరిం

డు పరకయు।

శ్రీతిగణకుకోవిదమూడు విరయుయువాద్దుకి పాతికెవిస మునకొన్నాయు

ఖిన్నతిగపిరియుయును వాద్దుకృతిగానవలయును॥

వాద్దుల ౧౮౯ లబ్ధం ౧౮-౧౮ ౭౮౭౭-౮౧౦౮+-౧౮ లబ్ధం ౧౮౭౨౧-

ఇది శ్రీసూర్యనారాయణవరప్రసాదసకలగణితజ్ఞయులు గంట్టి

కొండయామాత్యపుత్ర పెద్దన నామధేయ ప్రణీతంబైన

పాటిగణితంబులుంగలఖండ్లగణితంబునందు తృతీయ

వర్గపుష్పమాప్తం॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ జయము॥

వర్గమూలము.

సులభముగ వెలుగజేసె శ్రీసూర్యనారాయణా।

వరము బాలకొంత వర్గమూలము।

గాని తమందరికి నిజరాజ్యం వ్వం జేసెదా।
తెలిసికొనుండు మంత్రధీరులారా॥

వశీకరణముల పద్ధతి॥

వనీం త్రు విను బెంన్ల వశీకరణములు వాడ్ల నిలిపిని జయ
గ్రంథములు నమ్మకే।
ఈ వాడ్లఫైయలుంట్లు అమరంగా నెరుప వలెనని స్నేలయును నుంట్లో
వ్రాసి పెట్టారు।
వశీకరణములను గానుమా గోంట్ల తాంద ను బెంన్ల పంట్లో
తెరంగా పెట్టు వలయును।
పై స్థానబెంన్లాల సరవిలేఖనగా మరి వివరంబ్లు తెలిసి యుపెట్టి
తప్పురాకుండ గుణముంచ్చవాప్పు.
ఇంన్ల వశీకరణములం బ్లు లబ్దం బ్లుని గతి తెగను।
మొరింగి నటు వంటి సుజనులు కోరిదిగాను।
పృథివి గర్భంబులు లంగట్టి పెద్దఘనుండ్లు॥
రతులు గల వారిద్ నాయే ప్పకు।
రతి వశీకరణ పాలలు నంత్రైరా శిథనంబ్లు కీ తెలుసు వశ్యములు
గాంగాన గా వచ్చు లబ్ధ కరాల రతి పెలయు నా॥
ఉదాహరణ॥

యులతాళ్లైనాలుగుప్పికలదాఁకపాతికెయుబరకకానియచ్చుఁఖాతీ
కుంకటిపెవలిసినవాఁడ్లతకులబ్ధము।
తెలివిపడంజాయవలయుదిరుఋపిబ్బసు॥
ఒద్దు ౨౪।౨। లబ్ధము ౧౭ వెడుకనెనిమిదినూరుయ్యేను।
మూఁడుపదులకమూఁటిమీఁదముపాతికెతోఁకూడనాఁకకానివాఁ
డ్లకుమూఁడగలబ్ధంబదెంత్తసుస్థిరమతికెను॥
వాఁడ్లబం ౩౻౦। లబ్ధం ౧౮౻౨ ఖరనవకరిరసంఖ్యరథర
ల్లి ఆరమూఁడువిసతగువాఁకకానిగురువాఁకటియుంతవాఁడ్లకు
ఆరిదిగక్కృతిమూఁలలబ్ధమరయుఁగవలయును॥
గం౬౭౬ ౻౦। లబ్ధం ౨ ౩౻౩ జలధిరసరుతుల్యకరి
యులకౌయులంగళులమీఁదయెన్నగనరయుఁగలదాఁకమీఁ
ముకానులు।
తెలియంగమూఁడాఁకుగురుకృపుదినికిలబ్ధము॥
బద్దు ౬౭౨౬౬౪౧ ౻౦।
లబ్ధము ౮౭ ౻౦౧ కరకౌయులంబ్బరకశరనవ।
కరగజకౌయులంష్టజలధిశైలాబ్ధులపైగురువాఁకటెరెండుపిరియులు।
పరగనుముకలిసిన్పూరకపాతికెవాఁడ్లకుఁ॥
ఒద్దు ౨౪౮ ౨౮ ౩౯ ...

లబ్ధంబు ౧౪౧౮౮౭౭౮ ఇది శ్రీసూర్యనారాయణవరప్రసాద
సకలగణితజ్ఞులయిన యలుగంటి వెంకటయామాత్యపుత్ర పెద్దన
నామధేయప్రణీతంబైన ఆషాఢకారంబులుం గల్ల బ్రహ్మగణి
తంబునందు చతుర్థవర్గమూలవిధానము సమాప్తము॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ జయము.

ఘనము

ఘన ఘనమూలంబులకును।
వినుతింతు బ్రహ్మగణిత విధ మెరుంగుటయుండును మార్గమున
గుణింపవకనుపింపజ్ఞుల బ్రహ్మగణితజ్ఞులకును॥

ఘనము పద్ధతి.

బ్రహ్మఘనంబునకు పెట్టిన నాంకంబులు గుణింపవలెం బూర్వగణితసరళి
కా వర్గరాశినంకించుగా వారాశి తన్నుయుబ్రహ్మము తెలుపవలెబడునవియును
వరుసబ్రహ్మప్రపంచము తెరింగిపెట్టుచుండి జ్ఞక్రమముదప్పకరేఖకలయం జేస్తే
గ్రుత్తింపెట్టునెడ వేరైప్రతింపెట్టి వర్గరాశులు అలమిందు లాంపియుదావి.
తెల్పుచెప్పుమదితప్పుయితెకయును ప।
బ్రహ్మఘనిలబ్ధమెప్పుడిపంపుగలిగి
సకలగణితకులుఘలనసంభ్రమనంగ।
పృథ్విగల్పింపుచయులుగంటి పెద్దఘనుండెస్తా॥

ఉదాహరణం॥

ధరలోన భిన్నఘనముకు మెఱుగింపదవాద్ద్యు పది యొకటని మొదివరయట్టి
యిరువదియూరుంబాత్రికె అంశబదియూండర యొంబరకే అమరికెలయొను॥
ఘనం వాద్ద్యు ౧౮౧ లబ్ధం ౯౯౧౨ సుఠిన్నివాద్ద్యు ౨౮
లబ్ధం ౧౮౦౮౨౧౭౫।
మరిన్ని వాద్ద్యు ౯౨౧౭ లబ్ధం ౨౫౮౨౯౨౧౭ పిండియుంటర
టమప్పుడారుసు।
ఘంన్నగముప్పాత్రికె యొసు ంబరకేయు వాద్ద్యుకె యున్నంగముప్పాతి
కైబరకంన్నరవిన్నంబ్బువాద్ద్యు ఘనము గుణింపగా॥
వాద్ద్యు ౨౯౨౮౧౭ లబ్ధక్షేము ౧౨౨౮౧ ౦౦౦౧ పుణము ౦న్నివాద్ద్యు
౧౭౧లబ్ధం౧౯౨౧౭౪౦౧౨ ఘనము గుణింపబడుచు తెలివిడి సూత్రం॥
మొదటితెన్నయు ఘనంబ్బునుగాని నడమ దివగిరింప్పత్రిగుణాం
మవరుస బెంట్టశేషము తాత్పర్యంగా జేసియుత్రతివెట్టి కృతిగాని
స్వయముసె త్రితయమగుచు।
అదిమూలములవంబెంబ్బువదితెన్నకెకెంబ్బు మరిశేషము తాత్పర్య
మరయ్యుంజెశి।
అదిఘనంబ్బుగానన గుణిట్లతరువాతయెంనెతెన్నలు పుంన్నవన్నటివేసిన
ఘనములగుణియుకెప్పువిధముదిగాన భింన్నగణితముసకు ప్రసిద్ధిగా

తేమునకువరుసందప్పకేగుణియించ్చువాండజాంప్పథివిగర్తి
చెమెలుగంట్టి పెద్దఘనుండ్లు॥
ఇది శ్రీసూర్యనారాయణవరప్రసాదస్వకలగణితజ్ఞులుగం
ట్టి కొండ్డయామాత్య పుత్ర పెద్దననామధేయప్రణీతంబైనఅష్టా
దికారంబులుగల భింన్నగణితంబునందు ఘంబ్ఘమఘునంస
మాప్తి॥

శ్రీశ్రీశ్రీ శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ జెయును॥

ఘనమూలము.

విను భింన్నఘనమూలమును వ్రాద్ధుప్రైయుండ్లుగా వాటిఘనము సాద్ధ్య
భాద్యసంజ్ఞల మీదపాటించుపూర్వోక్తఘన మూలమువరాగణంబుగలి
నివరుస।
మూలంబుగాను వదిమును కాని వగిరించుత్రిగుణామె భాగింప్పదింప్పవెవి।
భాద్యము వగిరించు పరగంగత్రిగుణించు పూర్వగుణాయుకె కెప్పుత్పుసాత్త్వా
మవలమూలంబుగ్గానునవి ఆదివిధము।
భింన్నభేదాలు సంఖ్యను పెచుక్రమము భింన్నఘన మూలముచ్చేవెప్పే
పెమీకతెలియు।
పృథివిగప్పించుయలుగంట్టి పెద్దఘనుండ్లు॥

ఉదాహరణ॥

ఎనూటరుమై ఎకటిపైనరయునవాకిటాని పరికిరష్పుంగ్గా పూనిగు

కొంపృగనాష్పును।

మానుగఘునమూలఖింష్నమూగాంబ్బునకును।

వాడ్డు ౨౬౬౧ లబ్ధం౦।

ఎంబ్బవెయునూరుఖాంశైమొడునులరయుంబరకమొత్తల

మరియుంద్ధు।

ఒురిగిమూడునూల్పమొదింట్టిపైఅరకొనుమూడ్డుయిట్లగలదువాడ్డు।

వాడ్డు ౧౧౩ ౭౭ లబ్ధం ౧౦౧ మరింని వాడ్డు ౩౦౭౧౦౧ లబ్ధం బాకీ

రమునయుగము పావికాష్టలమాద కొను మూడు పెరయులుగలవు

రెండ్డు మరియు రెండ్డు గురువు రెండ్డు పరయుంగ్ఘనమూలమునకువా.

ద్దుగుణాకమునకుగలదు॥

వాడ్డు ౨౪౩ ౩౬౦౧ ౭౧ లబ్ధము ౦౮౧౭ దంతరూపకంబ్బుధర

పూదపాతికె।

లాదివరుసతాడఅంబ్బరెకలక్ష్యశికరంబ్బులంబ్బరంబ్బునవెత్రకరము

తాదవాడ్డు గరిగియుంద్ధు॥

౭ద్దు ౧౧౮ ౨ ౧ ౦౧౭ లబ్ధం ౪౧౭౧ అద్దిగగనశిశియు అవి

ష్టైవవమును।

షట్కమెకమైన సంఖ్యవిూద।
పాతికెయునుంబరక పరగమకొనితో సుంన్నవాడ్లు లబ్ధముున్నదెంతో।
వాడ్లు ౧౬౭౦౨౧౧౦౪। ఇగాలబ్ధం ౨౨౬౧ యిది శ్రీ పూర్ణ
వారాయుణా వరప్రసాద సకలగణిత శాస్త్ర సకలగుట్టి కాంన్డయూమాతృపుత్ర
పెద్దన నామధేయ ప్రణీతంబైన అష్టాదశకారంబులయందు బంన్న గణి
తంబునందు షష్ఠమొ షష్ఠనమూలం సమాప్తం॥
శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ జయము..

భిన్న సంకలితం.

వను భింన్న సంకలితము।
మును పెద్దలగణితమార్గము నుదప్పకతా।
కనిభింన్న గణితవిధమున।
వానరగుణింపు లబ్ధముప్పగబుట్టును॥
ఆదివృత్తరగచ్ఛలమును సంకలితము।
వాగటిబంచ్చిగచ్ఛను త్తరమున।
హెచ్చజేసినాటి మను గణితూడి
అర్థగచ్ఛవెంచ్చనది యుఫలము॥
ఉదాహరణ॥

అదివాకిటి చెప్పాతికారితి ఉత్తరగచ్ఛపదియుక్త క్రమముతోడ
మొదలనొకటిపదియుతుదనెనవాడ్లకు భిన్నమిట్లుగూడబెట్టనొప్పు।
వాడు ౧। ఉత్తర ౧। గచ్ఛ ౧౦ లబ్ధం ౬౮౫ ఆది
ఉత్తర ౨। గచ్ఛ ౧౦ లబ్ధం ౧ ౫౫ ఆది ౨।
ఉత్తర ౯। గచ్ఛ ౧౦ లబ్ధం ౩౭౦౮౫ ఆ ౧౦।
ఉత్త ౧౦। గచ్ఛ ౧౦ లబ్ధం ౩౬౨౫ మొదునరయు।
ఆదిమొనిమిదింబాతికె ఉత్తరంబ్బుపదియునానరగచ్ఛ।
ఆదిమూడు బరకె అరువాణముప్పాతికె ఉత్తరెడుగచ్ఛకునదిరంత॥
ఆది ౭ ఉత్త ౫। గచ్ఛ ౧౦ లబ్ధం ౪౪౬।
ఆది ౭ ఉత్తర ౬౫ గచ్ఛ ౮ లబ్ధం ౧౬౨౯౭ ఆదిపండ్రెండుపాతికెయుగును
ఉత్తరనిమిదియుపాతికెలు మూడుమెరుపదియు।
గచ్ఛమెరుబదియూరునుగలిగియుంకల వినసం।
కలితముననెన్నలబ్ధమెంత॥
అర్థ ౧౨। ఉత్త ౮౫ గచ్ఛ ౬ లబ్ధం ౨౧౬ యని శ్రీసూర్యనా
రాయణా వరప్రసాదసకలగణితజ్ఞమైన గంటికొండయా
మాత్య పుత్ర పెద్దనామాత్యప్రణీతంబైన లఘుధికారంబు
లుం గ్రలు ఖండ్లగణితంబ్బునందు సప్తమసంకలితం సమాప్తః॥
శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ జయము.

ఉత్కళితము

కొంచెము ప్రస్తారితము ధరపంచ్చుగ పూర్వకులగుణిత పద్ధతి వరుస సంఖ్యం
న్నగుణితములవిధమునెంన్నగుణితయుండ్పులబ్ధమెప్పుడు నిఘంటు
గుణితపద్ధతి॥
ఉత్కళితమునకాదివృత్తరగణ్యలుగణ్యముష్టము శేషగణ్యము విభా
ముష్టముత్తరబాతమెప్పుడగుణియుంచ్చెఅదిగలపె నశేషకారియగును।
దాకటూనముగు శేషము తరాచె బెంబ్బియునుమది శేషాదియుండ్దుగలిపి
కలశేషమున బెంబ్బఘునత నధిరంబ్బనఆది శేషలబ్ధమైఅమరికగును।
ముష్టమకూనముత్తరనిబ్బ జెశ।
కలయునాది ద్వికముగూర్చికలుగుముష్టగణ్యబెబెంబ్బయు నింప్పకొనరా
లలనఉత్కళితమునకును లబ్ధమనిరి॥
ఉదాహరణ॥
ఆదియూడు ఉత్తరైదు బాతికెగణ్యయులువదవ్యమైనియుదిగణ్య।
చలంగి ఉత్కళితునిశేషని ధనమెంత్తిశేషమునకునాది చప్పుమ[illegible]
ఆది ౩ ఉత్తర ౫ గణ్య ~~[illegible]~~ ౧౦ ముష్ట ౯ దింద్ర త్తిరంముష్టగణ్య లబ్ధ
ముత్కళితుడాధనము ౧౭౧ శేషధనము ౮౮౬ ముష్టి ౪౫
ముష్టోత్తరా౫।
మెయినిమిదాది ఉత్తరమెనిమిదినరగణ్య।

యుద్ధవిధుత్తాం మ్మాదిష్టగజ్య।
ఫలపనులాభలు తుని ధనము శేషమునకైన ద...వము శేష కాదిదులవలయు॥
ఆది ౮ ఉత్తర ౮ ౧ గజ్జ ౨ యువాడేత్తరం ఇష్టగజ్జలబ్ధం వుతుల్యతుని ధనము
౨౨। శేషధన ౦౮ ౧౧ శేషాది ౮౪౧ ఉత్తర ౮౧ ఆదియుడుత్తరగజ్జలున్నెడ
ఆదిన్నరయు వరకే నటు బదిమిడుండు ఆయుదు ఐదు గుయుష్టగజ్జకు।
బాడుగను తుల్యతవిధిని ఫలమొంత్తియగును॥
ఆది ౫ ఉత్తర ౧౦౧ ౭ గజ్జ ౧ ౭ యువాడిదింయు ఉత్తరంయుష్టగజ్జ ౫ లబ్ధం
ఉతుల్యతుని ధనం ౧ ౨౧।
శేషధనము ౧ ౭ ౯ శేషాది ౫౮ ౭ ఉ ౧౦౧ ౭ ఆరుమూడు పావు
లాది తాం మ్మాదిన్నరం బరక ఉత్తరకుసు పదియు గజ్జమెడు యుఖిన్నవు
తుల్యతమునకు నైన ధనము గనగవలయు॥
అ౬౫ ఉత్తర ౧ ౭ గజ్జ ౧౦ యువాడిదం ఉత్తరం గజ్జ ౭ లబ్ధం ఉతుల్య
తునిధనం ~~...~~ ౦ ౪౯।
శేషధనం ౦ ౫౧౦ శేషాది ౭ ౪ ౫ ఉత్తర ౧ ౭ మూడాదియున్నె పుత్తు
మూడుం బాతికేయు గజ్జ మాలుకుబదియుం మూడు యుగు యుష్టగజ్జ
కు దార్ధ్యాని ఉతుల్యతలబ్ధ ధనమొంత్తియగును॥
ఆది ౧౦౦ ఉత్తర ౧౦౦।
గజ్జ ౧౬ యువాడిదం ఉత్తరయుష్టగజ్జ ౧౦౦ లబ్ధం ఉతుల్యతుని ధనము ౫...

౨౦ గశేషధనవులు ౨౮-౪౯౪-౨ గశేషాది ౧౦౧-౨౫ ఉత్తర ౧౦౦౧.

ఇది శ్రీ సూర్యనారాయణా వరప్రసాదనకలగణితజ్ఞుడు యుగంటి

కొండయామాత్యపుత్ర పెద్దననామధేయప్రణీతంబైన లఘుభాస్క

రీయంబున్నులంగ్గల బ్రింన్నగణితంబున్నందు అష్టమ ఉల్లాసం సమాప్తి॥

మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ ఔయును॥

~~శ్రీసూర్య~~ ప్రకీర్ణకము.

శ్రీ సూర్యనారాయణమూర్తిని।

నానాజీవాత్మలోకనాథుప్రసన్నుండయినత్రిగుణాత్మసూర్యుడు।

బూనప్రకీర్ణమునకాదిబుద్ధిబలంత్తుము॥

నిత్యునిత్రయిమూర్త్యాత్ముని।

ప్రత్యక్షసాక్షిసూర్యభగవానుని ఆ।

దిత్యుని జాతిజా మూర్తిని।

నిత్యాభయభక్తిముదినివిపెదవాడను॥

ష్టమ ప్రకీర్ణగణితము।

మెయిదిరూపంబున్నదెవియవన నావలనక్కిమహామవిలయజాయవి

నామదిలానివిని సూర్యనారాయణుండా॥

వేసుకొన్నపగాత్మునకు ధ్వనజనుకా త్వాయనుండప్రథమ శాఖాన్వయుండై

సమత్తె వరాంబ్బకాంగ్ధివ।

తపస్వంతములుగంట్టి పెద్దధన్యుండజగతిని॥
నారాయణ కావరలబ్ధుండౌ।
పారీణుండసకలగణితపద్ధతులందుగా।
ధీయుండసురాజసభలను।
పెద్దిత్తెలుగంటివంశపద్మనయునంగను॥
మునుపాకోటబింబ్లిగణితము।
కనితెలివయుగజెశేసాండగణిత~~[illegible]~~కులయమోన్నేఘునతప్ప
కినోమునస్సున।
మనజెనెడగణితపద్ధమంత్యనజగతిని॥
శ్లోడయింగ్లప్రకినోముబహు।
పదములుగలపంత్తిగుణితపద్ధతులందుగా।
విదితంబుగగుణకారము।
మొదలగుఅపాటిధికారములతో నవగుణము॥
యులలొప్రకినోగణితము।
తెలుకబహువిధములగుణుతెలుపుయవారి।
నిలుకడవడివదివడ్డనే।
బలమునసాధించెగణితసామర్థ్యుండనను॥
ఆయుకేంష్టెపెద్దినార్యుండు।

తెలిశిప్రకృతిరూపములగునాయుంచుప్పతెలుపులు ధరలో
సులభముగా గల్పించెను।
పలుయంశలనూ అగణితపర్యాయంబులు॥
ఆదిప్రకృతినామము తెల్పుకను।
పాంచాదియుమరిద్వసాటిపరికింపంగ।
గారాదియు బహువిదియునను।
భేదంబులు యనాల్గువానిపై క్కరచింతునను॥౧౦॥
తెకట తత్వాతపాదియు తెకటురెటుల్వపాది తెలిసేకు వరూటని
వికటయుప్రాణాదియులతో।
వకటడపిర్యాది సంఖ్యలనజనుజగతిని॥౧౧॥
సాత్వికేలాదిగణింపాత్తతరవాతనా తండ్రువాయిగాక తదంశకెల్పతి
ప్రకృతిరూపములెన్నను।
భూతిగనిపాకంశలైనపాటులవెలయును॥
సాత్వికేంద్రాంశలైనను।
పాదారులకెల్లనట్లు పరికింపంగా భేదములుగుణాకమియుద్దను॥
తెడుప్రకృతిరూపమునరిట్లు తెల్పువనువచ్చును॥
తెల్పులెప్పైగతిగుండ్లైవ
పెకెంశలువారాకటనాకటు బెంబ్లనలబ్ధం।

[illegible] ధరగానిపించ్చుట।

గ్రహమెన సులభానదెలియుంగా రచియింత్తుము॥

రూపముచె శ్రుతి నేర్పు।

[illegible] నాకారవర్ధముపూర్వరచి ధరేద చిపించ్చి తెలియజేసెద [illegible]

శిటపెలయ సూర్యనారాయణ శాలుందా॥

వాడు కొంద్దగు నాక మొదరంగ వాటుసంధిగనము చెప్పాని దిగువ।

యుండ్డు అమరి యుండ్డ గడ్డు అడ్డాలు నిడుపులు వాలశిన విగుళం

పవలయునెపుడు॥

[illegible] పెకలాంశల ప్రాతిక్కెపం।

పెకలు ప్రతికారమునకు గునా తెపమ్మి తదంశద।

తెకలకు పాదుల తుదనుండ్డికి బెంచ్చిన।

వచ్చు అచ్చవెంత్రయు ప్రాతిని॥

అది పెచ్చులంశల మురంగ్గి బెొచ్చిన వాంచ్చు అంశలగును అవని లోన।

అంశలంశల బెంచ్చిన విధము తదలశల పాదులగును గూవిభాతినెపుడు॥

పాదిని పాదిని పాదా।

పాదియును విపాదు దిమెంచ్చ పడు తె కొంటా।

పాదికా కొదితో పిత్యాదియుగునిగుని తెవిధిని అంశతెమదంశను॥

విపాదియు విపాదియు భాసురముగ బెంచ్చవా నెపడుపి రాశిది।

వాళ్ళకినెకుంస్థపాదులు।
కిసూక్ష్మము తెలింగినివేళయుంప్పంగవలయును॥
గుణితవిధము దెలిశిగానుండు మెప్పెదవెడలి।
వాడ్డతెకీట తో౦మ్మూదానరత్రింశ।
పావరెండ్లుగానపరిగినగుణాముకు అయిదుపాదికెపట్టెకైనదిరత్త్రి [illegible]॥
గుణకారం వాడ్డ త్రింశలపాదిలగుణాకము [illegible] పాదిలబ్ధం
[illegible] మినిమిదితెకీటతంశలు।
~~[illegible]~~ జనుపాదివిసాదులకునుభర్తైనా
రుకీ నానిమిదిగుణాకము తెకీటను।
వినుమూడునునాలుపాదివిపకెరత్తైయగును॥
వాడ్డ [illegible] అంశయు [illegible] గుణాకము [illegible] లబ్ధం [illegible]।
అరుపదారు తెకీటలగుచునవాంశలు
పాదికైదువిసపాదికారు।
యిలువెడెడుగుణాకమునిమిటిపాదికె।
మెడుపిసపాదికేంత్రయగును॥
వాడ్డ [illegible] అంశలు [illegible] కిపాది [illegible] గుణాకము [illegible] లబ్ధం [illegible]
[illegible] త్రయము విమండు మొంఘ్నకేస్తూరి
తులలారు।

...రయువిశదంశపాటికరయు।
ఆరువేల్లగుణాకమైద్వైనపాటికియుంత్రయుమేనూనుటించుకునవలయు॥
వాండ్లు। ౮౩౫। అంశలు ౧౦ గుణాకము ౮। ౩౫। లబ్ధం ౭౬।౧।౩౫।
యిరువదారువేల్లుయేనూటపదిహేడు।
పదశాంశలారు జరుగుపాది।
పెడువేలునూటయిరువదియెనిమిది।
పదనకొండ్లు గుణాకపాదికేంత్ర॥
వాండ్లు ౬ ౯౮౧౨। ౮। అంశలు ౧౪ గుణాకము ౭౧-౭౮ ౧౧౧౪
లబ్ధం ౧౮౬౮౬౮౪౨౦।౨।౧౦।
యిది శ్రీసూర్యనారాయణ ప్రసాదసత్కలగణితజ్ఞులుగం
ఘటీ వాండ్లయామాత్యపుత్ర పెద్దననామధేయ ప్రణీతంబైన ఆహాడ-
ధికారవిశేషంబులుంగల ప్రకీర్ణగణితంబునందు ప్రథమగుణా
కారము సమాప్తః॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీం జయము.

భాగహారం.

మానుగపెక్కంకలు తానెన్నప్రకీర్ణము భాగహారం వెదకి చూపు
తకే కెలమిదె వివరం।
నానెన్నినయట్లసూర్యనారాయణులండ్రా॥

భింన్నప్రకీర్ణములకును।

యున్నగను శేషయించ్చితికొరకెకొరంచుటయుక్ వెంన్నలరగింట్టయుండ్లు।

గుణంనుటయు సమంత్రదంశపాదాదులమాను గపెకొరంశలతోన్నె

నప్రకీర్ణము భాగహారంవైదొర్కొన్ను తెకొక్క[illegible]దివిపేడి

గుణంనుటయు సమంత్రదంశపాదాదులకును॥

ముప్పయి తొమ్మిది లెక్కలయు తప్పడువాంకటెదు వింశదంకలపాదు

లోచెప్పెద హారంబ్బునకును।

ఒప్పుడు అర్ధైదుపాదికేం తన బరగును॥

భాగహారం వాడ్డు ౪ ౨౯।౧।౨౻। అంకెలు ౦ం బ్బాహారం ౯।౨౻।లబ్ధం౯౨౻।

స్థాపలన్నలెక్కలు మీాదను పెట్టిపించ్చు త్రింశదంశ[illegible]దిపిష్టాదిసును

టనొకటిమారము।

దిపింన్చిను అయిదుపాటిదినికి రెండు నుు॥

వాడ్డు ౨౪ ౪౻।౧।త్రింశలు షాం౨౫।[illegible]లబ్ధం౯।౧పంచ్చసపది

మాదపాదివిసాదులు।

మూడునాలునాళ్లపొాదటితెన్లు।

అంశలెడు దినిపారంబ్బమునిమిషి।

మూశపాదివిపలుమూడునాళు॥

వాడ్డు ౬ ౨౻।౩౯।౪౧।౧। అంశలు ౭౫పాంరం౮।౨౻లబ్ధం౫।౨౻౯।

అష్టామ షష్ఠ్యమసి చంద్రుని మీద।
పాడుతేడు సారు మీదనారు।
అరయుతాంమిదంశహ మిత్రదివెము డు।
పర్యాగ నెనిమిది…దివిసలు॥
పాదు ౧ ౮ ౬ ౫ । ౭ ౯ ౬ । అంశలు త్రైహరం।
౭ । ౮ । ౭ । లఘ్వం ౯౯ । ౩౫ । ౯ । యుదిశ్రీసూర్యనారాయణావర
ప్రసాద సకలగణితజ్ఞ మెలుగంటి కొండయామాత్య పుత్ర
పెద్దన నామధేయ ప్రణీతంబైన అపాటిధికార విశేషంబులు యింగ్లి
షు ప్రకారంగాను తంబున్నంద్ద ద్వితీయ భాగము పరిసమాప్తః॥
శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ జయము మా.

వగ్రపు.

మెరుగించెద సూర్యాత్మునకును।
పేరము నేనెరుఁగ నట్టు వసుమతలోనం।
ద్దరికి సకల ప్రకారము వగ్రపు।
తెలుపులు గవ్వంత్తు వెస్సతెలిపే టుల్లము॥
॥ పంచ్చుటకు మాద పంచాంశల వినాళ్లు।
సప్తదం డకు కలారు షష్ఠితాళ్లు।

ద్వాదశాంశాంతెంద్ర ద్వాత్రింశతక్షైపైయుల ప్రతినర్వవర్గ కెంత్తయగును.

వాండ్లు ౧౩౹౪౹ అంకెలు ౩౪ లక్షలక్షం ౪౬౹౨౧౹ మరిన్ని ౬౦౹౬౹

అంకెలు ౭ లక్షములక్షం ౨౭౦౨౹౪౹౧౹

మరిని వాండ్లు౹ ౨ ౧ ౹ ౭౹ అంకెలు ౧౭ లక్షలక్షం ౧౦౬౹౧౹౫౹౧౹

యులనవాంశపాదికెనిమిదివశాది౹

కారుణ్యత్రాణమైనదినవాండ్లు౹

సప్తదంకెవిడుపాదివిసల౹

షడనకుండ్లు వాండుపలమెదింత్తు॥

వాండ్లు ౯౹౫౹౬౹ అంకెలు ౯ లక్షలక్షం ౯౯౹౦౹౨౹౧౹

మరిన్ని వాండ్లు ౧౧౹౩౹౬౹ అంకెలు ౭ లక్షలక్షం ౪౦౹౦౹౩౹౬౹౧౹

యిది శ్రీ సూర్యనారాయణ వరప్రసాదసకలగణితజ్ఞయయుగాం

చికాండయామాత్యపుత్ర౹

వెద్ధవనామధేయప్రణీతంబైన అపారిధి కారవిశేషంబ్బులుం

గలుగు ప్రతివర్గగణితంబునందు త్రితయ్య వర్గసమాప్తః॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ జెయును.

వర్గమూలము.

జవరంగాగుణయింపును౹

...భువిలోన ప్రకృతిసర్వ గుణములం జెల్ల॥

సవిశేషముగాదె తెలిపెద॥

నవమగ గల్పించెసూర్యనారాయణుండా॥

గుణముదివి ... గుణముపై సప్తాంశ

పాదినా ... విసపాదికోటి॥

వానరవగుణములవేయు ... లక్షంబులనిగుణింపంబె...

దక్షికగణతులు॥

వాడ్డు ... అంకెలు ... లక్షం ... వగుణము

లమెంమూరునలుపదితొంమిదం ... తుదనుజూడ

అయు... పదిమూడు వ కోటి॥

పాదివిసల ... నఫలమదెంతా॥

వాడ్డు ... అంకెలు ... లక్షం ... అమరెవాలు

మూదనరుపదివాకోటి...

పరంగుడా ... పాదివిస॥

... కోటిగాన ... లక్షంబు॥

వాడ్డు ... అంకెలు ... లక్షం ... తొంమి

దంక ... తాం ... ది॥

కేతనుపాదివిసలువా ... కరంబు॥

వాండ్లకింద ముందువారకుంటేకలవాండ్లు ఫలమివ్వకత్తెమే
తో దెలుపవలయును ॥

పిద్దరకి ।౨।౪।౧। అంకెలున్నెలబ్ధంగ [illegible] ఫలంగవంశలెడువా
డులువరుసను

పుంనఅయుదురాండ్లనుంనదాకటి।

నియనులేకలిమూలునలబుదిమూలంబ్బుకైనలబ్ధమెంత్తొ
గానవలయు ॥

వాండ్లు ౧౪౦।౦।౨౧।౨।౧।౧। అంకెలెత్తాలబ్ధం।౧౧।౨౧౬। ఇయది (శ్రీ)
శ్రీ సూర్యనారాయణావరప్రసాదసకలగణిత[illegible]ములుగాంటి
కాండయ్యమాత్రే పుత్ర పెద్దన నామధేయప్రణీతంబైన అ
షాడ్విధికార విశేషంబ్బులుంగల ప్రకీర్ణకగణితంబ్బునందు చతుర్థ
వర్గమూలం సమాప్తః ॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ జెయును

ఘ న ము

ఘన మూ ల ము

~~[illegible]~~ం.

కలప్రకీర్ణకమ ఘనము ఘనమూలమును తెప్పు
గణితమెరుపరుచ గురుతుపడెంగ।

తెలియంజేసినాతదిమంతుతానన సూర్యనూతనకరుణాస్ఫురమును
వినుడుప్రకీర్ణము ఘనముకును।
ఘనమూలము పూర్వగుణితక్రమమెప్పటికిన్।
గనియుంకలగణితజ్ఞను।
వానరంగతుదనుండ్రి జప్పనాప్పుధరిత్రిని॥

ఉదాహరణ॥

ఘనఘనమూలప్రకీర్ణము।
కనవతెరెంట్టాడ్డమూదక్రమమెప్పడతంగా।
మెనిమిదిశహెూశిలతైదునుతారెంటెండశలారుతాధరణెలయును॥
వాడ్డ ~~[illegible]~~ ।౩।అంశలు౬త్తైలబ్ధం౦౮।౩।మరింన్నివాడ్డ
౮।౩।అంశలు౬౮౯।౧।౨।౩।మరికన్నివాడ్డ౬।౬అంశలు౭త్తైలబ్ధం
౭౨౭।౭।౬।౬।యూలబద్ధలు ఘనమూలానకు॥
వాడ్డ॥౬౮౯।౧।౨।౩।అంకెలు౬త్తైలబ్ధం౮।౩।మరిన్నివాడ్డ।౭౨౭
౨।౬।౬।అంకెలు౭త్తైలబ్ధం౬।౬॥
ఇది శ్రీ సూర్యనారాయణా వరప్రసాదసకలగణితజ్ఞ లలుగంటిరామ
దయామాత్యపుత్ర పెద్దనామాత్యప్రణీతంబైన లఘుపద్ధికారావిశేషంబ్బు
లింగ్ధల ఖింవప్రకీర్ణగణితంబునందు ~~ఘనఘన~~ ఘనమును ష్షష్ఠమఘన
మూలం సమాప్తః॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ జయము:

సంకీర్తనం

పాంకేముగానుప్రకటిపేవు।
సంకీర్తనమునునాంకవిధిని।
సరసులుమెచ్చెకాంక్షితవరమియుంచ్చెదనే।
పంకజబాంధవునికరుణాబాసురశిలుము॥
అదితెల్పెదంతైదంకేంలవినాళ్లు।
ఉత్తరకుమునాళ్లునావరమునుడు।
పొదియునంగట్టుపరంగనారగుటిని।
కెంత్రిలజ్ఞమాంకుబెదుంగజప్రమా॥
వాడ్లు ఆది ౧।౪।౬।౪।౨। అంశలు ౩ తెలియజ్ఞలజ్ఞం ౨-౧।౪। ఆదిలె
ఆదితెల్పలారు అయుడునపాంకేలు।
ఉత్తారడుపాదిమున్నవారు।
గణితనిమిత్తైనగణితపంకీర్తనుని।
లజ్ఞమెంత్రవిప్పుధర్నతమునా॥
వాడ్లు ౬।౩।౬।౭।౬। అంశలు ౭ తెగచ్చలు ౮ లజ్ఞం — ౭౩।౭౦
యువర్త్రనారాయణావరప్రసాదపకేలగణితజ్ఞమెయుగుట్టికొంద్రయు

మహాత్మ్య పుత్ర పద్దనామధేయప్రణీతంబైన అపౌరాణికార్థవిశేష
బ్బులయింగలప్రకీర్ణగణితంబ్బునందుసప్తమ సంకీర్ణతంసమాప్తం॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీరామయనమః

ఉత్కృతి శతం.

ధరనుత్కృతి శతప్రకరణం।
బ్బరయుంగ సులభానగురుకములం ద్రుమూర్ధ్నియెరుగింత్మ్య పూర్వవిభాషయుచు
పరువదితాగ్వెలయు సూర్యభగవాన్ కరుణామ॥

ఉదాహరణ॥

ఆదితొఖ్యంయి దంశల వినాల్పు।
ప్రబలుతొఖ్యనాల్పు పాదిములాండు।
గబ్ర పదియు నారుగలయుష్టగబ్బారు।
లలయువయు త్కృతు విలక్ష్మ మెంతా॥

ఈ ఉత్కృతి శతంపాద్దు ఆది ౬।౫।ఉత్తర౮।౩।౨ గష్టగ౩। యుష్టగష్ట౪। అంశలు ౫ఆ
ల ష్టాంశాది౩౫।౭। శేషలబ్ధం ౫౫॥ఈ ఉత్కృతుని ధనయుగం ౯।౫।౭
ది పదియు పాదిఅరు నవ్వాంశయు।
పరంగ ఉత్కృతిరెండు పాదిఅయుదు।
గచ్ఛము ప్పదిగ ప్లంపంద్రాంమ్మది।

యుండ్లకు తెలియును నికేంద్రలబ్ధ॥

వాంఛ్ఛ ఆది ౧౦। ౬। ఉత్తర ౭। ౫। అంశలు ౭ శ్రాగన్న ౭౦ యిష్టగన్నార్ల లబ్ధం శేషాది

౧౦। ౭। ౭। శేష లబ్ధం ౨౧ ౨౫ ౬। యిష్టము తెలియును లబ్ధం ౧ ౨౫ ౨౫।

౭। ఇది శ్రీ సూర్యనారాయణ వరప్రసాద లబ్ధ ప్రసిద్ధ గణిత విద్యా విలాసమున గట్టి

కొండయామాత్య పుత్ర పెద్దన ప్రణీతంబైన అష్టాదశాధికారది

శేషంబులు యుంగ్గల ప్రకీర్ణ గణితంబున నంద్ద అష్టమ క్షేత్ర గణిత సమాప్తః॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ వెలుగును॥

1 విరాచార్యులు సంస్కృతాన గణితాన్ని వ్రాశారు దీని

తానారూఢింబడి పావులూరి కవి మల్లనామాత్యుడు తెలిగించెను।

పెరకొని గుణింపబడు తెరు గణితకు తక్కం ప్రకీర్ణంబులు తెలిసి నేను కంఠస్థపె

ద్దన యువిరించి దేవి పెరుగు గణింపుంద్ధరము॥

పంచ ప్రకీర్ణ గణితము।

లంపవి గుణకాల యుంప్పక లిన సుంద్దరి కనుగాయం చల పెలుగుంట్లె పెద్దన చెప్పిల

రంగ బాల బాగ్గబెస్తె పలయును॥

షట్ కము యున ప్రకీర్ణము।

పాటింపు గుణింప్పక యుబహు పద్ధతుల గూటంబు గుల్లియన పెనా

టకము న పెలయు సూర్యనారాయణుండా॥

కలత్రిషీం షత్ లాదిగ।

పలుయంశలరాన్నాధానిప్రతులక్రియమతి

తెలిపిసబహువిధతెన్నాలు।

సులభంబ్బునంజేతుగుణాకసూత్రములమరసు॥

మొదలనిబిన్నమ్ములహేతుదతప్పపంబ్బగా।

కాపువష్టినవంతకడపటునిబి।

శాహప్రతుల మూదిపంన్నింబ్బులుండ్డనాఅన్ని [illegible] పురాణులము

రంజేసి।

అందులో శ్రీ హితగ్గనదికడబెట్టి శాహీలాంచాంట్టిబెచకెరంబెన్ని।

ఆదివష్టిబెబెంబ్బనదిశాలహితగ్గునపాలుగానంగవచ్చుష్టలమెరాపి।

జింన్నిషులుఫ్రంవపాలాన్నమజింన్నిపంఖ్య।

ప్రతులిరెండ్లకిపంప్పనతెపరిరబశాదా।

।నగరితుష్టిములుకాపులనష్టితాశయప్పథివిగణింప్పెయుగంట్లెపద్దష్టనుమ్మ॥

గుణింప్పక్రమము॥

నగరిపాలుకాపుకసాగించ్బనదిశాలత్రినగరికెపాగకాంఛ్యపాళ్ల చకే

కేపుముత్ప్పకారుపట్టినదినగరికిపాలుగవాంప్పపాగయుందుకకాపు

నష్టిచెప్పనది ~~శాతి~~ బగ్గ్రమున పటివెనుకశాహపులతగ్గులుకలు

విగుణియింప్పక్రమము॥

మునుపటిశాహము వెనుకటిశాహులు [illegible] గుణింపబడుగా యునష్టి

౧౨ గుంటశిరస్తానకు ౧౫౬ యువి శాలహిం తగ్గు ౯ సువాలుగానంగ్లాను
వచ్చినలబ్ధం ౨౯ యువి నిజరాసి యువి పంచ్చు శాయుగాను నగరికా ప్రకా
రం వచ్చుటి క్రులగ తప్పివెసు కొంగాను నగరికి ౧౧౯ కన్నులు ప్రమాణా
ప్రకా ౧౨ ౨౧ తప్పివెసుకొంగా వచ్చినవి ౧౧౯ పోంగాను నష్టిచెప్పి
నవి ౧౧౨ సం॥

మరింన్ని శాలహిం ౨౪కి నగరికి పాలు ౧ కొంప్ర పాళుల్లు కన్నులు తప్పిన్నా
౧౧౯ నగరి పాలు ౧ కొంప్రపా ౧౧ నష్టిచెప్పినవి ౧౮ ౧ యువి గుణించం
చెప్పక్రమము॥

శాలహిం ప్రతులవారి పాతికెలు వచ్చిగనకి రెండో తోయిల శాలహిం
ప్రతులు పాతికెలు శాయుగాను మొదటి శాలహిం ౨౦ ఐనకోటి శాలహిం
౧౦ కి తగ్గు ౧౦ యువి రెండ్లు గుణించ్చగాను ౨౦౦ ఇవి నష్టిచెప్పినవి
౧ ౨ గుణించ్చగాను ౨౪౦ ఇవి శాలహిం తగ్గు ౧౦ పాలుగానంగ్లాను
వచ్చినలబ్ధం ౨౪ం యువి నిజరాసి పాతికెలు ౪౮ నుపాలుగానంగ్లాను
౬ం తూములు యువి పాళమర్యాద సంప్రకేం।
నగరికి కన్నులు ప్రతారం వెచ్చుటి ౫ ౧౨ తప్పివెసుకొంగా వచ్చినవి ౫ ౧౮
శాస్త్రకు పాలు ప్రకారం వచ్చుటి ౫ ౧౨ తప్పివెసుకొంగాను వచ్చినవి ౫
౧౫౧ పోంగ్గాను నష్టిచెప్పినవి ౫ ౧ సం॥ .
కన్నులు యిచ్చినది సుంకులం పరికెలు ౧౭ంచాయి చ్చ తప్పి పెట్టి కె పుంన్నాంగా

శేషసుతాంశ్లాను వత్సరకునికిన షష్టిగణగా చెప్పుము॥

యిది గుణించు క్రమము॥

పారికెలు మును పటి వెనుకటి లాను తగ్గు ౪ం పెట్టకొని పారికెలు

౧౦౦ నుండి ౦ యూని తెనుగురాని యంత్ర గాను ౬౦౦ గణగా చాతగురాని

యంత్రగాను ౯౦౦ యవి తగ్గు ౪ం బాతను పాలుగా వంశ్లా వలుల్లోం

వచ్చినవి నిజరాశి పారికెలు ౨౨౨ యందు కునగతితె వులు ప్రకా

రంగా శ్లాన నష్ట స్పైసు తెష్టి పెసుతాంశ్లతో ౫ ౭గాం గనకేన షష్టిగణసరి॥

ఇధాన క్రయ విక్రయాలకు.

పేలు యంశ్లాలు పరంగ ధాన్యంబ్బులు క్రయవిక్రయములకు క్రమము తెలియ

యుంన్నంశలకు పుష్టికం వెన్నంశలను బెట్టి ౨ మా తిరువరూధి నిలిపి

అడిగిన పుట్లకు అంశ తెప్పేడ బెట్టి ప్రత్యేకము యమూడు ప్రతులమాఱ్

కవ యంశలను ఆ దిగల యంశలను హెచ్చి ఆదియంశలు కడయంశబెచ్చ

తు దయునదు మఱి హెచ్చియు పోదటి బాతపాలు గావల్సినదిమం

శ్లో॥ బాలు ఫలవచ్చినిజలబ్ధము ప్రకారము కుపదంగ।

పృథాగల్పం బ్యహా లు గాంట్ట్ పెద్ద ఘనుండ్లు॥

వాడ్డ గుణాయుం క్రమము॥

౫ గింటా అంశలు ౮ అయినవి ౬ కొ క్రయం ౯ ౨ అంశలు ౬ అయినవి ౫ఖ్యె

ఖ్యె అంశలు ౨౫ అయినవి శరి క్రయంగ ౪ ౧ం యిది గుణించుక్రమము॥

మొదటి అంశలు ౬ పెట్టి వానెదితరువాత ౩ం అంశలు ౭ పెట్టెది ఆ తరు
వాత ౯ అంశలు ౮ పెట్టెది కడయంశలు ౨౧ పాత మొదటి [illegible] కు
కలిపితేను॥
అయినవి ౨౦ ఆ కింద పెట్టెది మొదటి అంశలు ౯ పాత కడవి ౮ గుణించగా
౫ ౧౭ ఆ కింద పెట్టెది॥
ఆ ౧౭ నవిమిది ౭ గుణించగా ౫౫౧౯ అయినవి మొదటి ౩ం పా
లుగా వచ్చిన లబ్ధం ౧౮ ౭ వి ౭ అయిన నవిమంశలు ౯ పాలు గానం
గా వచ్చిన విక్రయం ౩౦౧ ౭ ౮ ౧౦ ౧ న రు॥
మరింన్ని వారుద్ధు ౩ ౧ లు అంశలు ౧౭ అయినవి ౮ విక్రయం ౧౯ అంశలు
౧౨౧ అయినవి ౬ త్ని ౫ ౬ లు అంశలు ౧౧ అయినవి నికి లబ్ధం క్రయం ౧౯ వి
౭ మొదటి ప్రతి అంశలు ౮ పెట్టెదినవి మిశ్రం అం ని అంశలు శేష పెట్టెది కడ
ప్రతి అంశ అంశలు శేష పెట్టెదియారితని మూడు ప్రతు ల ప్రత్యేకాలు ని
విపెది మొదటి అంశలు ౮ కడ అంశలు ౧౧ లు గుణించెను ౮ వేడవి
౭ ౭ మొదటి అంశలు ౧ ౭ పాత గుణించెను ౯౭ అయినది మళ్ళీ మా
త గుణించెను ౬ ౭ ౯ అయి మొదటి ౮ పాలు గానం గా వచ్చిన లబ్ధం
౭ ౧ ౧ అయివి నవిమంశలు ౧ ౨౧ పాత పాలు గానం గా వచ్చిన క్రయం లబ్ధం ౧౯ రు॥
౫ మరింన్ని వారుద్ధు ౩ ౧ లు అంశలు ౯ అయినవి ౭ కి క్రయం ౧ ౭ లు అంశలు
౬ అయినవి ౯ త్ని ౫ ౯ లు అంశలు ౨౯ అయినవి ౭ కి క్రయం యంత్ర ఎంత లబ్ధం ౧

౧౨ భం॥ ౫ం॥ గులు వింన్న పూర్వప్రకారావర్తులు ౨ కిన్ని విభజన అంశలు
ప్రత్యేకాలు పెట్టుకొని వీనును పటిప్రకారానగుణకాలు యిన్ని భాగించ్చగా
సుక్రేయులబ్ధం వచ్చును॥

యీరాతి గుణకాకమునకు మొదలునగుణకాలు యిన్ని లబ్ధితెలుపడుం ద్ధనివెరు
పునరేవసికానుండిబాటిప్రకరాకుం బ్బుకిదియు ద్దారుణాలానసుము॥
కస్తూరి శెరు ౧ లా అంశలు ౭ ఇనవి ౨౫ ౩ గ ౨౫ లా అంశలు ౯ ఇనవి ౭
తైకస్తూరి శె ౧౨ లా అంశలు ౨౫ అయినవి ౪ ౩ క్రేయం వచ్చినలబ్ధం గా ౧ ౧/౭
శ్రీగంధం మణుగు ౧ లా అంశలు ౭ అయినవి ౨౫ కి క్రేయం ౧౨ లా అంశలు ౨౫
అయినవి ౪ తైగంధం మణుగు ౧౨౫ లా అంశలు ౬ అయినవి ౨౫ కి వచ్చినలబ్ధం
క్రేయం ౨ ౧ లా ౪ ౧ పనసప ౮ ద్దం వచ్చెగా పదియాకులును తెల్సిపం
ష్టవిత్తులు మొదుగ ప గిదితిరి।

అవివిత్తి నెన్ని నకూమాకు మాకు నమును మిదలియిపండ్లు యిమ్మారో॥
ఆవంట్లి పంట్లను అయిదె రివిత్తులు మరితిరి విత్తిన మాకులందు॥
పట్లను దరిశియుపగమ వైదె రియురాసిగా పంటం ద్దుగాని తెల్సి।
మొదటి ద్వారణా కెను మరికాదు వేరాకులం మ్ముక్కలు తెల్పురి అయినరునో
వాన్ని నిప్పుడు కరనలు మొరు పరిని।
ధారణి మిగకెన్నిప్పుడె వెరు పరవు॥
మూకలమాకు లబెం చ్చియు॥

మాకు యుపం ద్దీను గుళోంచ్చి మరి మాకులతో చెక్కాని పెంచ్చి యీ
మరి మాకుల చేపెంచ్చి యింమన్ను మరి యీకలగును॥
యీ తిరుని తెన్నెలపై।
శాంతి కెలరలు భిన్నపగిది గుళోంప్పలి
చెత్తపులు రాకుండా త్రావా తప్పు యితకుట శయ్య వచ్చి క్రమంబ్బుగను
మొదయితో ౧౦కి పతన్ను ౧౩ విత్తులు ౪ త్తావ గ్గ్ని ౨౬౦౩
వండ్లు ౪ త్తాత గ్గ్యిం ముగా వచ్చిన యీకెలు ౩౦ యాంసరి॥

చెప్పిన తెన్నెల సూక్ష్మము।

గాప్పుగ విని తెలియు పలుయు పూర్వము తెన్నెలి
బాకప్పె రిగి తెన్నె సెసిన తప్పుదు యీ తెన్నె విధము ధ్రువణొ తెలియును॥

ద్రాక్షరాసి ముముతేయు

పాళ్లు పదున్నాలుగా పరిశీలింప్పు అంద్దులొ పదిపాళ్లకే రాసాలు బలియు పరిశి
దండ్ల పావు పాల్లకు తెగెరిం యీ పాళ్లు కడమ పాళ్లను పదెదుగా బావచ్చిన
బంట్ల జిల్లా యీ పదున్నదు పాళ్లు మూందు పాళ్లను
మ్మనొకటి అష్టులకు పాళ్లు పాయగులమైసరలకు
పాయును తెలిపెరె తాకె పాయుము యీయ్యగా విభ్యేయము దుష్టొంతి
తుదని ఉప్పు భాగసంఖ్యయు తుదమందు భాగసంఖ్య తో
వివరము గలగును॥

రాజా చుపాతాగవస్తారమ కాజాలుకల పిండ్డామనిఘుదిపాళ్ళండ్లవవ-
ము హాజిస్తా।
మొడుపాళ్ళాండ్డలా మొడలప్పైనెకెలినాల్లగపాళ్ళం కాంగనాబేరి।
అండ్డతాంమ్మదిపాళ్ళహాంసలలా. మొరము
గ్గలప్పైనిలిచా।
వాకె భాముండ్డలాయునిపాయు।
నిటుటుభాగానివనవిమూడుబలుకెలనిరి।
మొదలుపెట్టినబలుకెలముత్తమంత్రో తెలియచెప్పుడువిడిచు
లు ధీరమతికి వృద్ధి విగల్పించ్చైమొలుగం ట్లైపద్ద
మొలకెళ్ళ తగనాకాబకిలటికెలగూడిపంట్లము
దటికెకలరాసెళ్ళడును దినికిక్రమముది తెలియవను।
ముతుపరిచిపాళ్ళ ముడుపూంన్నయండ్డలా పాళ్ళపట్టినలెళ్ళవి
ధుముపిసుండ్డా।
పట్టగ్గైద్దాకెపాలుబంట్లకుని
పాకెపాలుబాలం పప్పులకోండిచ్చలండ్డముడాకెపాలుబద్దిమిచ్చి
పదింటిలోనిండవాకాకెపాలుభక్షకునాల్గముగాంట పాలుదారులాటినెళ్ళ
కదమంలాపలసగమొలుకటిపాంత్రికిళ్ళ।
నేలిబనిండ్డాకనగమునాళ్ళులకునిచ్చి।

విగళ్లింపన్హెమెలుగేండ్లెపెద్దఘుమండ్లు॥

తుదనిష్ఫనత్తెళ్లయుపోదలుశేశి।

వాకటికదప్పైనభాగములుఉన్నవెంవాళ్లె।

అంన్నటూభాగములనుగూడుమంత్రిమాది।

కడుకునిప్పైనభనరాపికొనబడునుః

కొల్లనుబాయిపడు భూవాళ్లి

కెప్పదభారముగాంగవుంన్నతులాశెళ్లతమంన్నితసుకానయుంన్నవ

భారవునునళ్లాశిళ్లనెయుళ్లరిభారముతిగడపవింద్దరిక్రేపమునా

యునంన్నయునుః

తలుబినంద్దకొటతిగతిగూడినవిమరికడుకొరెట్టికా

రెప్పెప్పుడువితెలియుండెసపెద్దమంత్రిః

పెనవిమదివాంమ్మెదిన్నెడుమొడునాలుగుమూడురెండును

రెనబిదితాంంబ్లదెంబదియుమెదుపదులెపదిముప్పదిరుబదివా

వరవచ్చుదరుపదింట్లవాష్టుగబాయిగానంగనిల్వు

నెరుపునను॥

వనరెండుమూడునాలుగుపావిమదిలయుదారుటాన్మదిడు

నుపదిబడిగానిపాళ్లనవాకటిటికదమునిపాయావాళ్లదెళ్లు

అంద్దరుగణికులుయః

వాకిటి కడమ గుణితెక్కువ అకిటి జేమ గతాంయి
అకిటి డేమ కొంక్షాధిక్యలబ్ధము ద్వికమునను॥

౦పాదమురగడపైన కుంట్లు।

హెచ్చుమూరలగడమొలుపరచు।

క్రమము చెప్పెద పూర్వగడకుంట్లలన్నియు వర్గమూలము

గానవచ్చులబ్ధము దట్టిమూరబాత లయు।

ఆవచ్చిన లబ్ధము అమరంగ చెనిసమాచదురంబు।

దికుర్లు గడలుర మణకెక్కునవియునాండాడంట్లైగుణియుంచ్చి

వశాసి శుద్ధకుంట్లు తప్పదు శిద్ధమరయు।

కరణములు మెచ్చ సులభాన గనెడు విధము।

వృ క్షేత్రము॥

మూరలు ౧౦ యునవి గడమకుంట్లు ౨౫౩ మూరలు ౬యున

గడమకుంట్లయున్ని అంట్లైను ముమపటి కుంటలు ౨౫౬న్నవర్గ

వర్గాలము గానగా లబ్ధం।

౧౬యు వీసము చదురపుచెనివాకట్టి కిగడలు

యవెవెనకటిమూరలు ౧౬ పాలనాసంఖ్యానువచ్చినలబ్ధం౧౦

యువివెనకట్టిమూరలగడపనూచదురపుదికొగడలు ౧౭౦ టాగతో

యుంగ్గానుఅయినకుంట్లు ౧౪౪ సరి॥

మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ గణేశాయనమః.

వసుర్రసవార్ధిబాణాములు వారికచక్షులురంధ్రగాత్రముతోవసుధను।
రామమంత్రులను వ్రాసినందప్పక చూచి జాండ్రలుకొయుసంగనవెష్టునా।
గగుణాయుంబ్బుదినేత్రముసింధుసోమములకొరనములవారియునెచిగి
వసురాజులు మెచ్చంగ గుప్త తెల్లగును॥
పెరసుతెల్ల పదులుగావెగపెట్టుచు।
అంత్యపెరసు అంత్యమొదల।
అంత్యమొదలి సంజ్ఞ అంకెలు।
విడుకొని దండాలె ఖిలపట్టితప్పవేయుండా॥
పెరసులుయునిపెట్టుచునువెగమొచూచక।
వానికింద్లలోబరువదపంక్తులుంచ్చుపంక్తు।
మూనుచుమున్నబంతులన్నిరుసవపువెళ్లపెట్టుచు।
మూడినదియూపెరసునవగ్రమంత్వలుంద్గు వెన్నినసంఖ్యలుదండ్లెతెల్లగును॥
పెరసుతుదితెలియునుమతిదారకొనినవనిధులసంఖ్యదాంత్రనది.
పెరసుతుది మాటికూడిన।
పరమార్థమొదండ్లతెల్పపలమధికించ్చును॥
కదితెల్ల తుదిబఅంత్యము।
శుద్ధమార్గరుండదిగినబుధసన్నుతవిషమా।
దశంగనిధులచెంచ్చిన।

తదియుకే కదళ్ళెన్న కూడితత ప్పకేవె పృమా॥

పరావతుః రంగ్గగపావులవద్ధ్యుంట్టికెరెత్తిశాలుంగా।

శరవవమ్ము శైలసాము జరంధ్రున షష్ఠ్యబందారంబ్బుర।

రసబంధ్రులువి నంబ్బుదలిపుట్టువా తేటుతూమెదుకీ।

మరునిశామూదు కుంబ్బములు మూవలు మూదు పథిమనంబ్బులుము॥

॥వృ॥ గాళ్ళకుంగా పంగూలినెలగూడి నయిట్లుదుగ్గా శిబాప్పుని।

ఊల్లంగని చ్చుఅంబ్బురవసా జ్జులనెప్పుడుం.ద్దులావందా।

బెళ్ళగని త్యవయ్కసాకతిచెసునుదానముకాపుంగూవియుకి

వేటాట్లకుడిచ్చునెప్పుడా॥.

యుంద్ధప్రతిసూత్రం॥

తత్రపాటుచెకే కుదిదకేలంగచుటిదినంబ్బుతెల్లముకొత్తరప్రద్ధా॥

చెరసుగూడి సగంబ్బుగంచెశెసూటిప్పైమొత్రమునాంగ।

యువబుదులుమూడము తోడు లంబ్బుమువ్వదిని।

యుత్రముగాన్న యృశివియుల్ల గూడుటచెకొంపినాను॥

ఇయుంస్వేత్రంద్రప్రయమిడి।

పాయుకకముపావిపాతపాల్లనంగా ఆయుప్రయగశిరాయత్తే

బుధనిధులుపెచ్చంగాదెటపడును॥

శ్రీ॥ శ్రీరామలింగదినెరకాంచుర్తుటి

వానరంగ్గాలంబ్బడెంబ్బెడ్లయుక్తముగామరలికట్టాబెట్బ్బినగాని
కానిమంజ్జుంబుల్లుబుండ్లుగాబ్బునవచ్చును॥
మదిదలచినసేక్షత్రము॥
మొదటిదివముంవ్నాడెయుపిదపమాగినినుమడెయుగడెయుంగ్బావి
శరముమపవిపనయిటాటారంజప్పవచ్చునుజగతిని॥
యున్నికేనుకిటటుంబ్బగనెదిదలుంబ్బినంజప్పవచ్చుబాముప్పటివిన్నా
డింబ్బితుదముట్టినవెంన్నియుము మ్మూడెంబ్బిసంప్పంనముతాడెప్పా!
బుడిబాగుగనెనంబ్బుదిమెకటటెబ్బుకగ్గి
పన్నగదకొటపైనవరుసతాసెంన్నగతారయుర్వజునుుు
పాతరకవాజపియురాసుబు।
మామపూతమునడ్డంబ్బునిచుప్పుకనుంగానిపెంన్నసే।
జ్ఞాతిగప్రమాణామూరకుటాతితమును।
వలుతుమదిరిధ్వరిత్రిని॥
వాకిగాలమంబ్బునవాచరంగనాబుగుమూడుకొండ్లుంన్నర
ముదముతాడె।
తాంవ్నాదరకబుంన్నరకాంప్పులుతమలావనవాక్షన్నసుము
బులగుబు।
పాత్తులకృషికాయంబూనుంబాశ్లడుగమెద్దదమప్పనిబ్బెవాజు

వారుపండ్లినపంట్లవను ధలావకాలుగ్రమును కాచినాబండ్లు రెండుకొలుముని
కాలుగ్గానకొంపృనష్టనిప్రుట్లునడుగమె నివచ్చునికునిత్తునవియు।
ముదవును తాలంబుట్టినయత్తుముదటి వరానలవినయుచ్చెరాజు అంత్తలాని
మొదటిపంట్లయంత్రముదముల రనాకావుకెవ్వారి వలవనె మునిరెడెబుట్టిలె
ఖమాకనెర్పదముడు రుగింపృగణితవర్ణనిపుత్రముముతోడు॥

యుంద్ధకుప్రతిసూత్రం॥

పాలిపాలి తోడపరగంగ్గసుతి యుంచ్చు।
దృష్టమైనవాని ధృతిన్ జెంపవచ్చులజ్జ మెళ్ళు।
వనరంగ్గనాకావు చెనిపంట్లరాజశేఖరుండదాను
రాచపాలిలావరపాము ముణాచ్చినవల్లకొంపుపావిసమస్పకలయు
గూడిమొదటియుఖయపాళ్లముదమొప్పగాజెప్పు
అతిపాతికేయు పంపాం ఋజముల విన్నను॥
విరుంద్రెమొకరాజువిరిశింప్పభూపాలుమొదుకాటులయా
దెమొత్తపా యువాంకతోటగాని యుంద్ధనుసవెప్రశాఖకింబ్బుయా
క్రీస్తు మానసకొంటతెర్లగామునును।
పగమంత్రిచెప్పుచునరచనిడవకొంటగానిరంద్ధ సరద్దాలిగుత్రములను।
నా చెపుటనెకొత్తరబ్రిట్టిగాంజరపట్టితెంట్లనచ్చినదెలముననుపె
తనాకటెరెబంచ్చిచెట్టిరాజు యుంటంత్రిప్రుజేవచ్చె నెకొంటనంత్రనివాగి

హారులబట్టినవారావారెండ్లరు అశ్వసంఖ్యయుంత్రయుగునిష్యగనివారేకులం

యుండ్రుకప్రతిసూత్రే॥

విజయవెంట్లమెనమదివెయ్యాటయురువదియునమండ్యతెంగిరండులోవ

సగమండ్లబాలుకొండ జానపాలకుండ్లవట్ట।

కొంటకొంటకునధర్మమడుచు।

నిక్రమంబ్బునరాంగనిదివకొంటు లానెనమనూటయురువదిమడ్డైరి।

విరతెకొలత్తిశత్రద్ధిబట్టినహారులు మెనిమదివెయునూటయురువ

దిమెనిమిదియగ్గ।

ఖూంపాలుండువారికిశ్వములను మొదలవచ్చినటువంటిమూవకనెల్ల।

సమయగాంబంచ్చిపెట్టింగ్నజాతెప్రజకు।

నాకిసరియజ్జపెరువెర్ననాకటితొష్ణు॥

శ్రీరామచంద్రుండుప్రమనమాధ్వబానాకవాండుకాయువవమన్నవెళ్ల।

కడువెటునాకెశెట్టికానుకగాదావ్వశమంతియ్యవర్ణంబ్బురాజుకిచ్చె।

యిచ్చినంబ్బచ్చకయ్యావర్గముపదువియువెచెప్పుమొప్పేదననివెళ్ళియవియ।

బచ్చులునలుప్రహపరగంగ్గవారయెవిచ్చునట్లయునిశేయుండు

అప్పగాకయునుడుఅండ్లలూనాకరునిబలిచివెరప్పవియుప్పలడు॥

నాంకదేనితనజితెమాగినమూడవపాలుతకెనముష్ణాలెత్తమయిచెను

వాకండేనితన్నజితమాగినవాలవపాలుతవెన్నమువ్వారిజెతమయిచెను

వాక్యం డేని తేన జీతమోంగినమెన పపాలు తరిలనమ వ్యాపిజితములుకాయు

వాకం డేనితన జీతమోంగి మెనిమి దాకపాలు తెలనము వ్యాపిజితములుకాయు

అనుజువి టువలం ఢ్రుసమము గా జెప్పినప్పుడు

బిత్తమరి లరి మెవ్వరాజు బుచ్చులకి ప్లేను మెలుకట్లంబ్బులు శెట్టికి

ధనమిచ్చి చెలువము గను।

లత్తి విలువయం త్రిరయము నబుచ్చులజితసంఖ్యయంత్రి పస్పువలయు

గణితమెరింగి నష్టి కరణాల బలిపించ్చులు డుగవలయు దేవళ వద్దరించ్చు॥

యుండ్లు కూసూత్రం॥

ఖరకరవం ద్వదాకలిండు।

పరణానికరరుద్రసంఖ్య శరకెం ద్దుం ద్వాదశి।

ఖరరంధ్రంబులు వాకిలం డు తరతరమున వారివారి తగజితంబులు॥

జగం గగ ౭౬౩ మూ దాకపాలు గర—న్నుజగకి గగ౨౦ కిపాలుగాక

పాలు—ల— న్నుజగకిషాం౦౫ అయి దాకపాలు—గన్ను జగకి౩ మె

నిమిదాపాలు గ—ను ౬౭౨ ౫౫౫ సరి॥

ప్రులలక్ష వాకరాజు మెప్పుదిజా ర్తిలుమయ మాళ్లట అరువది ము

దము త్తాద।

పనులఖ దావంగనాకిగణాపాలకుండ్లు వచ్చి ఆప్పకు నాలక చుక్కా నెల్ల।

కాప్పకూతె ప్పరబిక్రైతొన్న దినపదం బ్బైమ కునాడు మొదయుకాని మను

నిపత్తియు।

దినమొకయూపునుతెచ్చెంబ్బుతోడుతవిప్రవరులకిచ్చివెరితోడి
యెంతదినముసరికియునంగనాయూపులయున్నదినములుగా
చినాడెలమివానికూరియుంత్రాయచెప్పువమాగుణానిధానా।
గణితమెరింగినప్పలవారా పుక్రమముతోడ॥

తత్తురపాటుతొకే తుదిదకుంగయెంతదినంబ్బుతెల్లమొక్కోత్తరద్ధి
గావెరసుగూండెపుసంబ్బుగంజెశిమాటిప్పైమొత్తముగాంగయు
సంబ్బదులుమొదముతోడుతబుచ్చముప్పదినియుత్తదుగ్గా
స్థంయ్యలవింయుల్లంగూడుటమొకరాసిగానె॥

మహితవిఖ్యండదినములులార జూపతిపనసయుపెట్టింబ్బపరంగడూట్ల।
పెట్టినవనపలుపెంపులరంగబూదలిమానిమానికి పండ్లపండ్ల
పండ్లినపండ్ల పర్వంబ్బులతోగోశలమెన్మిత్తిమువిమదివల పదింప్ప॥
అయుధూంళపండ్లులంమ్మి త్తిమొకజట్టి।
మూడుమాండలపండ్ల ముదముతోడ।
అమ్మనెవ్వరింబ్బఅమృతోంగూడినవాట్పబేశినయుప్పితెచ్చవిమయు।
వాండ్లలక్షయుఅరువదిరెండ్లవెయుమూడమాటవాంకమూడ।
ముడుఫలాల్లపండ్లయుంనాలుగుపనసలుమరియున్నీ॥
గణితమెరిగినట్టికరణాలుపిలుపింప్ప। అదిగణియదెదిఅవదరించుట్ల॥

రెట్టిమూకు ల్కుగా౨౫ పండ్లు ౨౼౭౬ శ్రీకిక్రియంగ ౨౫క్షీ పండ్లు౧ న్నిగ౯ పండ్లు
౧ శెత్తంగ ౧౨౬౪౦౦౩ పండ్లు ౨౧౯౦౦న్ను ౩౦గ ౬౦౧ [illegible] పండ్లు ౮౬౭
వృక్షయుం పండ్లు ౨౦౭౬౭౫ ఇంగ ౧౬౦౧ ౧౦౫౯౪ యనుక

మంగళమహాశ్రీశ్రీశ్రీ జేయునుక.

ప్రకీర్ణగణితముక

అందు సప్తమ అంశజాతికరణ సూత్రం బెట్టిదనిన
అంశహృతమయిన దృశ్యంబ్బున [illegible] బెంబ్బి మూలకృతి గూడివగు
మూలంబ్బాయిన మూలయుత ధకృతులు నాలింజేసి భాగకృత
మయిన మూలమూలఫలము వచ్చునుక.
అష్టమ భాగము మూలంబ పాష్టిదశ సంఖ్యనిరి కరిగి శేషం బహుదశ
కరుల దప్పుల నిష్ట వినోదములనుండ్డై వనియుం న్నయ గుణిలు
భాగం౧౮ మూలం౧౧౧ ల్బ్బగజాలు ౨౼ కరణాము అంశ౧౮ దృశ్యం౧౮౧.
పాలుగాని స[illegible]సవిసవలక్షం బెంబ్బినవి ౨౫౬౬ మూలం౧౮ తత్కృతి ౨౦౪
వినోదదిన విని గూడిన ౯౦౦ మూలం౧ ౨౦౧ మ్యూలం౧౧౮ తర్ణాడిన ౪౮
దళిత శ్రీతి ౨౫౬౬ భాగం౧౮ వచ్చిన లబ్ధం ౭౼౫
అరయంగ బాలు కరియం ధ్రమ యూర్చ్రంథ మహత్రనాదంబ్బువని బాలి
యష్టమాంశ మూలములు నాలుగిమిదులు నాడిం బర్వతాగ్రంబ్బు
నం ద్దుం ద్దు బహువిధములనుండ్డా విలా బంబ్బుంశ ముగళమూ

లమష్టసంఖ్యనికారవమతి ముదమున జేసెనని మదిపాలిలాంజే
రియుండ్డెనెన్నియగు మయూరముతెరుంగ జెప్పుమా॥
భాగం।౧౮౧ మూలం।౧౨ — శేషభాగం — మూలం౧౮ వృక్షం౮
లక్షమయూరాలు — ౧౦౦ పంచ్చభాగాష్టమాంశత్రయం క్ష్య
మష్టలకేంద్ద బరిపెశేషమొంరిబంచ్పదశాంశములు గింటి।
మూలములుపది పక్షులములజరించ్చ।
కొలిప్పి చరిలింగప్రష్టులు గారు చి.పర్వతీములందారిసాదాయ
దిదర్శమెసంగ।
వనవరహాంబ్బుభిరువదినదులోనే।
నుండ్డినవరాహాంబ్బులమెండుజప్పుమా॥
౨కిరు౧౦౦ శేషభాగం ౨ మూలం౧౦

P.V
3-7-11